

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componentă:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofte,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Ion Popescu în numele inculpatei Moscovciuc Irina, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 aprilie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, în cauza penală în privința lui

Moscovciuc Irina Boris,

născută la 12 februarie 1983, originară din or. Florești, domiciliată în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, nr. 14, ap. 152,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 29 august 2013 - pînă la 14 aprilie 2014; (instanța de fond);*
- 2. de la 28 mai 2014- pînă la 17 februarie 2015; (instanța de apel);*
- 3. de la 07 mai 2015 - pînă la 10 iunie 2015; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 aprilie 2014, Moscovciuc Irina a fost condamnată:

- în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, la 6 luni închisoare;

- în baza art. 191 alin.(2) lit. c),d) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de contabil pe un termen de 1 an.

Potrivit art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani 9 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de contabil pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Moscovciuc Irina, activînd în calitate de contabil-șef la SA "Passim" la 07 iunie 2012 a falsificat semnătura cet. Dobrița Vladimir pe dispoziția de plată nr. 31 din 07 iunie 2012, în suma de 12 880,69 lei.

Tot ea, Moscovciuc Irina, activînd la aceeași întreprindere, în aceeași funcție, folosind situația de serviciu, la 07 iunie 2012, a însușit ilegal suma de 12880,69 lei în baza dispoziției de plată nr. 31 din 07 iunie 2012 cu semnătura falsificată din numele lui Dobrița Vladimir, cauzînd SA "Passim" un prejudiciu material considerabil.

3. Împotriva sentinței au declarat apel inculpata Moscovciuc Irina și avocatul acesteia Popescu Ion, care au solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărîri de achitare pe motivul lipsei în acțiunile inculpatei a elementelor constitutive a infracțiunilor incriminate, precum și pe motivul că faptele nu au fost săvîrșite de inculpată.

În argumentarea soluției solicitate atît inculpata cît și avocatul acesteia au invocat că sentința adoptată este neîntemeiată, bazată integral pe probe irelevante și insuficiente, care nu pot fi puse la baza acesteia, precum și instanța de fond a dat o apreciere greșită și unilaterală actelor cauzei, hotărîrea adoptată reprezentînd o imitație a rechizitoriului.

La fel, s-a menționat că prima instanță a dat o apreciere greșită actelor cauzei, fără a ține cont de faptul că nevinovăția lui Moscovciuc Irina este dovedită direct prin raportul de expertiză grafoscopică nr. 937, prin care s-a constatat că cele 12 semnături din numele lui Dobrița Serghei pe originalele documentelor prezentate de SA "Passim" între anii 2008-2012, sunt executate de însuși Dobrița Serghei, iar semnătura de pe dispoziția nr. 31 din 07 iunie 2012, în rubrica "conducător" nu a fost executată de Dobrița Serghei. În același timp semnătura de pe dispoziția de plată nr. 31 în rubrica "semnătura" probabil nu au fost executată de însuși Dobrița Vladimir, dar de o altă persoană, imitînd semnăturile titularului, de stabilit dacă semnăturile din numele lui Dobrița Vladimir au fost executate de Moscovciuc Irina nu a fost posibil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate și menținută fără modificări sentința contestată.

Curtea de Apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei, a apreciat probele prezentate de părți din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia de vinovăție a inculpatei Moscovciuc Irina în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) și art. 361 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a respins versiunea inculpatei precum că dînsa nu a comis infracțiunea imputată, deoarece această versiune a fost combătută de probe pertinente și concludente care au fost administrate la materialele cauzei și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate, declarațiile martorilor Cartavîh Olga, Dobrița Vladimir, precum și prin materialele cauzeri: raportul de expertiză nr. 937 din 11.06.2013; procesul verbal de ridicare din 01.03.2013; dispoziția de plată nr. 31 din 07.06.2013; ordinul nr. 3K din 17.04.2006.

În continuare, instanța de apel a reținut că este justă și întemeiată concluzia instanței de fond referitor la faptul că în cazul în care inculpata ar fi comunicat lui Dobrița Ludmila despre lipsa sumei de 10000 lei din casa întreprinderii, aceasta ulterior ar fi trebuit să restituie această sumă, în speță însă, Moscovciuc Irina a depus cerere de eliberare fără a restitui careva sume, iar lipsa banilor în sumă de 12880,69 lei a fost depistată abia după efectuarea unui audit intern. Prin urmare, în cazul în care Dobrița Ludmila ar fi cunoscut anterior demisionării inculpatei despre lipsa sumei de 10 000 lei, aceasta ar fi solicitat restituirea sumei la moment și nu după petrecerea auditului intern.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Popescu Ion în numele inculpatei, care invocînd temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărîrilor contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată argumentînd că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatei, iar în acțiunile acesteia nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

În argumentarea recursului declarat recurentul a invocat următoarele:

- declarațiile reprezentantului părții vătămate Dobrița Ludmila, a martorilor Cartavîh Olga și Dobrița Vladimir, urmau a fi apreciate critic, deoarece aceștia au scop să o denunțe minciunos pe Moscovciuc Irina pentru a primi de la aceasta suma de 120 000 lei;

- pe parcursul urmăririi penale inculpata nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate și a dat declarații veridice, consecutive și detaliate referitor la circumstanțele cauzei;

- dispozițiile de plată nr. 142 din 19.09.2008, 44 din 17.02.2009, nr. 49 din 25.02.2009, nr. 50 din 11.03.2009, nr. 82 din 09.07.2009, nr. 42 din 13.04.2011, nr. 60 din 13.05.2011 și nr. 10 din 22.02.2012, au fost semnate de Dobrița Serghei,

iar sumele indicate în acestea au fost primite de către ultimul și nu sustrase de către Moscovciuc Irina;

- dispoziția de plată nr. 31 inculpata a întocmit-o la indicația lui Dobrița Liudmila pentru a închide neajunsul de 10 000 lei, care s-a format în urma unei erori;

- în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate;

- careva probe incontestabile care ar confirma că inculpata a însușit suma de 12880,69 lei, nu au fost prezentate;

- instanțele de fond au dat o apreciere eronată și unilaterală actelor cauzei, iar la baza hotărârilor de condamnare au pus doar presupuneri, fără a avea un suport probant.

- instanțele de fond și apel nu au dat o apreciere corectă tuturor circumstanțelor de fapt și de drept, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatei și nu a invocat argumente și motive juridice întemeiate cu privire la respingerea motivelor invocate în apel;

- la elucidarea stării de fapt instanțele ierarhic inferioare au admis derogări de la prevederile legale în vigoare, care nu au fost înlăturate nici de instanța de fond, nici de cea de apel.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilității acestuia, menționând că recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei art. 427 Cod de procedură penală. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei care este efectuată de către instanța de fond și apel, prin urmare nu poate constitui temei pentru recurs.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor cauzei și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Recurentul, a invocat în recursul declarat ca temeiuri pentru recurs pct. 6),8),12) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Potrivit pct.6), 8) și 12) alin.(l) art. 427 Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Moscovciuc Irina în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) și art. 361 alin. (1) Cod penal.

Concluzia instanței de apel contestată se bazează pe cumulul de probe administrate și anume: *procesele-verbale de audiere a reprezentantului părții vătămate SA „Passim” Dobrița Liudmila în cadrul urmăririi penale și în cadrul ședințelor de judecată în instanța de fond și apel* (f.d.154, vol. I, 9 vol.II), care a declarat că nu a semnat dispoziția de plată nr. 31 din 07.06.2012 și nu a cunoscut despre faptul că inculpata a extras banii de la bancă pînă la efectuarea auditului intern. Totodată, a relatat că nu i-a dat indicații inculpatei de a întocmi dispoziția dată. După depistarea falsificării actelor și sustragerea banilor a chemat-o pe Moscalciuc I. la sediul oficiului, unde ultima a recunoscut vinovăția și și-a exprimat acordul de a restitui prejudiciul.

Cele relatate de reprezentantului părții vătămate SA „Passim” au fost confirmate și prin *declarațiile martorului Cartavîh Olga* (f.d.36, 162,176, vol. I, 10 vol. II) din care rezultă că după intentarea dosarului penal inculpata a fost la sediul întreprinderii, unde a recunoscut sustragerea banilor și a dorit să restituie prejudiciul cauzat, precum și prin *declarațiile martorului Dobrița Vladimir*, care a confirmat că nu a primit suma de 12880,69 lei și nu a semnat dispoziția de plată nr. 31 (f.d. 35, 179 vol. I, 11, vol.II).

Concomitent, vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate a fost dovedită și prin materialele cauzei și anume: - raportul de expertiză nr. 937 din 10.04.2013, prin care s-a constatat că semnătura din dispoziția nr. 31 din 07.06.2012 în din rubrica "conducător" nu a fost efectuată de Dobrița Serghei, iar semnătura din numele lui Dobrița Vladimir în rubrica "semnătura" probabil nu a fost efectuată de însuși Dobrița Vladimir (f.d.70-79,vol. I).

La acest capitol, Colegiul penal relevă că, din raportul de expertiză nominalizat rezultă că comparînd semnătura litigioasă din numele lui Dobrița Vladimir cu modelele de semnături ale lui Moscovciuc Irina au fost stabilite atît deosebiri, cît și coincidențe ale semnelor particulare cît și generale, însă *acestea nu formează un complex de semne suficiente, pentru a ajunge la o concluzie pozitivă sau negativă din motivul că semnătura cercetată conține un volum grafic redus din cauza structurii compoziționale simple, scurte, cît și din cauza executării acestora în condiții neobișnuite de scriere, prin imitație servilă, fapt ce a creat dificultăți în identificarea executorului.*

Totodată, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiat argumentul avocatului Popescu Ion, cu privire la faptul că declarațiile reprezentantului părții vătămate Dobrița Ludmila, a martorilor Cartavîh Olga și Dobrița Vladimir, urmau a fi apreciate critic, deoarece aceștia au scop să o denunțe minciunos pe Moscovciuc Irina pentru a primi de la ultima suma de 120 000 lei, acestea fiind declarative și prin nimic confirmate. Or, instanța de apel, corect a apreciat declarațiile acestor persoane ca fiind veridice pertinente și concludente, în speță nefiind prezente careva temeieri de a constata urmărirea faptului de încriminare pe nedrept a unei persoane nevinovate, cu atît mai mult că reprezentantul părții vătămate și martorii, au făcut declarații sub jurămînt și avertizare de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal, și pînă la data comiterii faptei infracționale, chiar dacă s-au cunoscut cu inculpata, nu au avut cu aceasta relații ostile.

Sub acest aspect, Colegiul penal relevă că, analizînd declarațiile reprezentantului părții vătămate și a martorilor nominalizați se constată că aceștia atît la urmărirea penală, cît și în cadrul cercetării judecătorești au dat declarații consecutive și veridice, pe cînd inculpata la diferite etape ale procesului penal a dat declarații contradictorii, astfel la data de 04.03.2013, Moscovciuc Irina în declarația scrisă personal a menționat "*Am comis o greșeală*

din cauza ultimelor evenimente din cadrul întreprinderii și a problemelor familiare. Am întocmit dispoziția de plată nr. 31 din 07.06.2012, iar semnătura d-lui Dobrița Vladimir, am pus-o ca să închid neajunsul" (f.d.46, vol. I). Ulterior, fiind audiată în calitate de bănuită la 02.04.2013 aceasta a declarat "*La indicația conducătorului și a d-nei Varari Liubovi am întocmit dispoziția de plată nr. 31 ca să închid neajunsul*" (f.d.88-89, vol. I). În continuare, fiind audiată în calitate de învinuită la data de 01.07.2013 (f.d. 167 vol.I), aceasta a relatat "*Posibil am greșit la achitări, sau pe parcursul zilei cineva a sustras mijloacele bănești din safeu, deoarece cheia era pe safeu și toți colaboratorii aveau acces*". Tot aici, Colegiul penal relevă că, potrivit explicației lui Moscovciuc Irina din 04.03.2013, scrisă personal la sediul SA "Passim" de către ultima, aceasta a declarat "*Am închis neajunsul prin întocmirea dispoziției de plată nr. 31 din 07.06.2012 către Dobrița Vladimir la valoarea datoriei SA "Passim" către dînsul, cu semnăturile contrafăcute. Despre aceasta nu am raportat conduceri*"(f.d.151, vol. I).

Așadar, analizînd declarațiile inculpatei Colegiul costată că, la diferite etape ale procesului penal inculpata a dat diferite declarații, și de fiecare dată aceasta le completa cu noi fapte, presupuneri sau versiuni, fapt care corect a determinat instanțele de fond de a le da o apreciere critică, deoarece inculpata prin declarațiile sale contradictorii, a urmărit scopul de a duce instanța în eroare și de a se eschiva de la răspundere penală.

Referitor la argumentul invocat de apărare că dispozițiile de plată nr. 142 din 19.09.2008, 44 din 17.02.2009, nr. 49 din 25.02.2009, nr. 50 din 11.03.2009, nr. 82 din 09.07.2009, nr. 42 din 13.04.2011, nr. 60 din 13.05.2011 și nr. 10 din 22.02.2012, au fost semnate de către Dobrița Serghei, iar sumele indicate în acestea au fost primiți de către ultimul, Colegiul penal la fel nu-l poate reține, or, inculpatei nu i s-a incriminat falsificarea acestor dispoziții de plată și însușirea sumelor indicate în ele.

Cît privește afirmația recurentului precum că inculpata a întocmit dispoziția de plată nr. 31 la indicația lui Dobrița Liudmila, Colegiul penal îl respinge ca neîntemeiat, argumentînd că instanța de apel corect a conchis că, nu s-a stabilit motivul de ce ar fi fost de acord Dobrița Ludmila să lichideze o datorie către soțul său, în realitate neprimind acești bani.

Mai mult, Colegiul respinge versiunea inculpatei precum că ea nu a însușit banii și a anunțat conducerea despre neajunsul format în caseria întreprinderii, or, în situația în care conducerea ar fi fost informată despre lipsa

sumeii de 10 000 lei, inculpata pînă la concediere ar fi trebuit să returneze suma lipsă, însă ultima s-a concediat de la serviciu fără a restitui suma dată, iar lipsa acesteia a fost depistată abia după efectuarea unui audit intern.

Argumentul invocat că, în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate Colegiul penal îl respinge ca neîntemeiat, or instanța ierarhic inferioară, detaliat și argumentat și-a motivat decizia adoptată sub aspectul prezenței în acțiunile inculpatei a elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate, soluție care în viziunea instanței de recurs este justă, nefiind necesară reluarea ori completarea argumentelor deja expuse în decizia recurată.

Totodată, Colegiul penal relevă că delapidarea averii străine, este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune ilegal de bunurile altuia la propria dorință, scopul utilizării bunurilor sustrase nu poate influența la calificarea acțiunilor făptuitorului. Prin urmare, afirmația precum că Moscovciuc Irina nu a sustras suma indicată, dar i-a introdus în caseria întreprinderii pentru a închide un neajuns, urmează a fi respins, or inculpata activînd în funcția de contabil-șef, avea obligația de a asigura păstrarea și administrarea corectă a sumelor de bani transmise spre gestionare.

Argumentul invocat de recurent referitor la faptul că suma de 12880,69 lei nu poate fi considerată ca - *daună în proporții considerabile* pentru SA „Passim”, este neîntemeiat și urmează a fi respins, în acest aspect, instanța de recurs remarcă că, potrivit pct.28 alin.(2) din Hotărîrea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „*Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*” nr.23 din 28 iunie 2004, „*La calificarea sustragerii, săvîrșite cu cauzarea de daune considerabile (...)* lit.c) alin.(2) art. 191 Cod penal, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, (...) alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei”.

Un alt motiv invocat de apărare în susținerea recursului declarat este acela că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă, avocatul Popescu Ion, a omis să invoce în textul recursului, asupra cărui argument invocat de apelanți, Curtea de Apel nu s-a pronunțat în decizia sa.

În opinia Colegiului penal sunt neîntemeiate și alegațiile recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, iar la baza hotărârilor de condamnare s-au pus doar presupuneri. La acest capitol instanța de recurs lecturând textul deciziei contestate relevă că, instanța ierarhic inferioară, reieșind din prevederile legale anterior nominalizate, a dat o apreciere corectă declarațiilor reprezentantului părții vătămate Dobrița Ludmila, a martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

Toate probele prezentate și cercetate în mod legal au indicat la confirmarea vinovăției inculpatei Moscovciuc Irina în comiterea infracțiunilor ce i se impută, iar temei pentru casarea hotărârilor judecătorești recurate lipsesc.

Reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul consideră că faptelor săvârșite de către Moscovciuc Irina li s-a dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă i s-a stabilit în limitele minime a sancțiunilor normelor penale în baza cărora a fost declarată vinovată, cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținându-se seama de gradul prejudiciabil al faptelor comise, de persoana vinovată și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul Popescu Ion în numele inculpatei și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ion Popescu în numele inculpatei Moscovciuc Irina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2015, în cauza penală în privința lui *Moscovciuc Irina Boris*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 09 iulie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti